

Fényképalbum

Interjúalany neve:	ifj. Borza Zoltán
A fénykép címe:	Nagyapám
A fénykép készítésének helye:	n.a.
A fénykép készítésének éve:	1870-es évek
Kulcsfigura:	Borza Mór

Nagyapám, Borza Mór fiatalkori képe. Sókszelőcén született 1858-ban. Pápán végezte teológiai tanulmányait, és Hetényen volt lelkipásztor, ott is halt meg 1918. április 12-én. Elég fiatalon, nem egész hatvan éves korában a gyomorrák vitte el. A felesége, az én nagymamám 39 éves korában halt meg szülés után. Az édesapám elmondása szerint nagyon aranyos asszony volt. Nagyon szerette őt a nagyapám, sokáig hiányzott neki, viszont nem bírta az özvegyiséget, fel kellett nevelnie ugyanis az anya nélkül maradt négy gyermeket: három fiút és egy lányt. Másodszor is megnősült, egy Bordán nevezetű nőt vett el feleségül, akinek már volt egy gyermeke.

Nagyapám szeretett gazdálkodni. Dinnyetermesztéssel foglalkozott, természetett még mást is, volt erről egy jegyzéke. A gazdálkodással kapcsolatban még tanácsokat is tudott adni az embereknek. Nem hiszem, hogy a családja fenntartása miatt természetett dinnyét, mert nagy volt a gyülekezet, és segítette a lelkészcsaládot. Hetény tiszta református falu volt, vagy tíz család volt csak katolikus az 1200 lakosból, és elég jó gyülekezet volt ott.

Interjúalany neve:	ifj. Borza Zoltán
A fénykép címe:	Lelkészerőkezeslet – családi konferencia
A fénykép készítésének helye:	n.a.
A kép készítésének éve:	1914
Kulcsfigura:	Borza Mór

A fénykép egy lelkészerőkezeslettel egybekötött családi konferencián készülhetett. Ez az inkább családias jellegű baráti együttlét a lelkészerőkezeslet után következett, ami egyházmegyei szintű, hivatalos esemény volt. Az álló sorban középen a nagyapám, Borza Mór egykori hetényi lelkipásztor.

Ároni családból származom, az őseim apai ágon mind református lelkészek voltak. Az édesapám mindig úgy mondta, hogy a reformáció utáni évszázad második feléig, az 1600-as évekig tudjuk visszavezetni ezt a vonalat. Az elődök között volt három Borza Ferenc, egy Borza Mór, egy Borza József és két Borza Zoltán: az édesapám és én. Mindig volt valaki, aki tovább vitte ezt a vonalat a fiú utódok közül, mintha valakinek a családból elő lett volna írva, hogy lelkész legyen. Az is lehet, hogy csak így alakult, tény viszont, hogy lelkész lett a lelkész fiából. Jó érzés visszagondolnom arra, hogy az őseim is lelkészek voltak; nem is ismerem Szlovákiában olyan személyt, akinek a lelkész felmenői több mint háromszáz évre visszavezethetők.

Interjúalany neve:	ifj. Borza Zoltán
A fénykép címe:	Édesapám diákkorában
A fénykép készítésének helye:	Igló
A fénykép készítésének éve:	1915
Kulcsfigura:	id. Borza Zoltán

Édesapám Iglóra járt középiskolába. Akkoriban Igló még magyar település volt, és magyar nyelven tanultak. A kép aláírása szerint az édesapja, Borza Mór írta rá, hogy VI. osztályos tanuló fia arcképe Iglón. Ekkor tizenhét éves volt.

Interjúalany neve:	ifj. Borza Zoltán
A fénykép címe:	„A három jómadár“
A fénykép készítésének helye:	n.a.
A fénykép készítésének éve:	1918
Kulcsfigura:	id. Borza Zoltán

Édesapám (a képen a középső) a katonatársaival. Valószínűleg jó barátok lehettek mindhárman, mert a képnek azt a címet adták, hogy „A három jómadár“.

Édesapám „hadi érettségét“ tett Iglón, vagyis fél vagy egy évvel hamarabb fejezte be az iskolát az első világháború miatt. 1916-ban lépett be a hadseregbe, az olasz frontra került, és ott volt Olaszország északi részén – talán Isonzó környékén – majdnem a háború végéig. Meg is sebesült, megkapta a nagyezüst hadi érmet is.

Interjúalany neve:

A fénykép címe:

A fénykép készítésének helye:

A fénykép készítésének éve:

Kulcsfigura:

ifj. Borza Zoltán

Édesapám katonaképe

n.a.

1918. február 3.

id. Borza Zoltán

Interjúalany neve:	id.Borza Zoltán
A fénykép címe:	Édesapám Erzsébet nővéremmel
A fénykép készítésének helye:	Dunaradvány
A fénykép készítésének éve:	1931
Kulcsfigura:	Borza Erzsébet

A kép 1931 táján készülhetett, mikor a nővérem Erzsébet két éves lehetett. Édesapám ekkor Dunaradványon volt lelkipásztor.

A szüleim Nemeshodosban, édesanyám szülőfalujában látták meg egymást, de az is lehet, hogy valamelyik országos konferencián találkoztak. Édesanyámat az akkori hodosi lelkész küldte ilyen alkalmakra, és talán ott szerethettek egymásba. Édesapám nem sokáig udvarolt neki, hamar feleségül vette. Ez 1928-ban történt, édesapám akkor már félárva volt.

Hárman vagyunk testvérek, mindhárman dunaradványi születésűek vagyunk. Nővérem, Erzsébet 1929-ben, az öcsém, Dániel 1934-ben született.

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A fénykép címe:

Édesapám a gyülekezet fiataljaival

A fénykép készítésének helye:

Dunaradvány

A fénykép készítésének éve:

1933

Kulcsfigura:

id. Borza Zoltán

A kép a Duna mellett készült Dunaradványon. A parókiától nem messze folyt a Duna. Édesapám szeretett a gyermekekkel és az ifjúsággal foglalkozni, maga köré terelte őket. A gyermekkoromban kijártunk a Duna-partra, mert ott a lelkészlaktól a Duna tíz méterre van; csak át kell menni az országúton és le a templom mellett a Duna-parthoz. Édesapám, aki ügyes, praktikus ember volt ezekben a dolgokban, megszerettette velem a vizet, meg a testvéreimmel is. Én ott tanultam meg úszni, a Dunában. Szabályosan beledobott sokszor, hogy bátorítson.

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A fénykép címe:

Édesapám a dunaradványi gyerekekkel

A fénykép készítésének helye:

Dunaradvány

A fénykép készítésének éve:

1936

Kulcsfigura:

Borza Erzsébet, ifj. Borza Zoltán

Édesapám a dunaradványi gyermekekkel, köztük vagyunk mi is. Én az ülő sorban jobbról a harmadik vagyok, ott ülök édesapám mellett, a nővérem pedig a másik oldalán ül [*balról a második*]. Emlékszem, jó időben kint az udvaron tartotta édesapám a bibliaórákat, és én is kimentem közéjük, és hallgattam, amit tudtam hallgatni öt-hatéves fejjel.

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A fénykép címe:

A dunaradványi református templom

A fénykép készítésének helye:

Dunaradvány

A fénykép készítésének éve:

1935

1931. április 16-án születtem Dunaradványon, ami már akkor sem volt tiszta református, bár a többség az volt még. Most már nagyon vegyes, de most is van református lelkésze. A parókia, ahol laktunk, ugyanolyan volt, mint most. A képen jól látszik: a templommal szemközt álló világos épület három ablakkal. Én ebben az épületben születtem, meg a testvéreim is, nem kórházban, mint manapság. Talán három szoba volt benne, de erre már nem emlékszem pontosan. Az édesapám irodája tele volt könyvekkel, de sajnos annak nagy részét később a háború elpusztította, vagy széthordták. A megmaradt könyveket örököltem édesapámtól, később én is elég sokat összegyűjtöttem.

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A fénykép címe:

Édesapám a dunaradványi gyülekezet nőtagjaival

A fénykép készítésének helye:

Dunaradvány

A fénykép készítésének éve:

1936

Kulcsfigura:

id. Borza Zoltán

A kép Dunaradványon készült a parókia udvarán, valószínűleg egy bibliaóra után, amelyen az édesapámon kívül csak egy férfi vett részt. Az első sorban elől én ülök a nővéremmel, kicsit hátrébb pedig az öcsém van. Akkoriban ez a viselet volt a divat, hogy a nők fekete kendőt hordtak a fejükön. Édesapám a képen az álló sorban balról az első.

Interjúalany neve:	ifj. Borza Zoltán
A fénykép címe:	A beretkei református templom
A fénykép készítésének helye:	Beretke
A fénykép készítésének éve:	1940
Kulcsfigura:	id. Borza Zoltán

A beretkei református templomnak nem volt tornya. Úgy nézett ki, mint egy erődítmény, és egy dombon állt, ezért is lőtték az előrevonuló szovjet katonák a II. világháborúban. A képen a családunk látható más gyerekek társaságában.

1936 őszén költöztünk Beretkére, amikor meghívták oda édesapámat, hogy az árvaház vezetését vegye át mint megválasztott lelkipásztor. Beretkének akkoriban olyan 350 lakosa volt, a reformátusok száma 200-250 között mozgott. Volt ott egy pár katolikus meg egy-két evangélikus család is. Templom volt református és katolikus is, de a katolikus templom kisebb volt, és '44-ben teljesen szétlőtték. Nem is épült fel, úgyhogy azóta sincs Beretkén katolikus templom. A református templom nagy volt, oda több százan is beférhettek volna, de sosem volt tele, még karácsonykor sem telt meg. Abban az időben a gyülekezet 20-25 százaléka járt a templomba. Talán azért épített édesapám egyik elődje ilyen nagy templomot, mert régebben a reformátusok a környékről is odajártak.

Interjúalany neve:	ifj. Borza Zoltán
A fénykép címe:	Beretkén a családdal és más gyerekekkel
A fénykép készítésének helye:	Beretke
A fénykép készítésének éve:	1941
Kulcsfigura:	id. Borza Zoltán

Édesapámat 1936 őszén hívták meg lelkipásztornak Beretkére, ősszel költöztünk a gömöri faluba. Elsősorban azért hívták meg, hogy átvegye az árvaház vezetését Tornallyay Zoltán földbirtokos, egyházkerületi főgondnok kérésére. Nem sok idő telt el, amikor Tornallyay Zoltán behívatta az apámat és közölte vele, hogy azt az elképzelést, amit ő az árvaházban meg akar valósítani a gyermekekkel, nem fogadja el, úgyhogy nem lehet az árvaház igazgatója. Édesapám leváltásának fő oka az volt, hogy ő megtért, missziói beállítottságú lelkipásztor volt, aki a misszióknak – különösen a belmisszióknak – olyan munkása vagy harcosa volt, hogy azt mindenhol érvényesíteni akarta. Amikor ezt megtudta Tornallyay Zoltán, nem engedte, hogy ő maradjon az igazgató. Az árva gyermekek lelki nevelését viszont rábízta. Minden reggel áhítatot tartott nekik, a hittanra is tanította őket, foglalkozott velük.

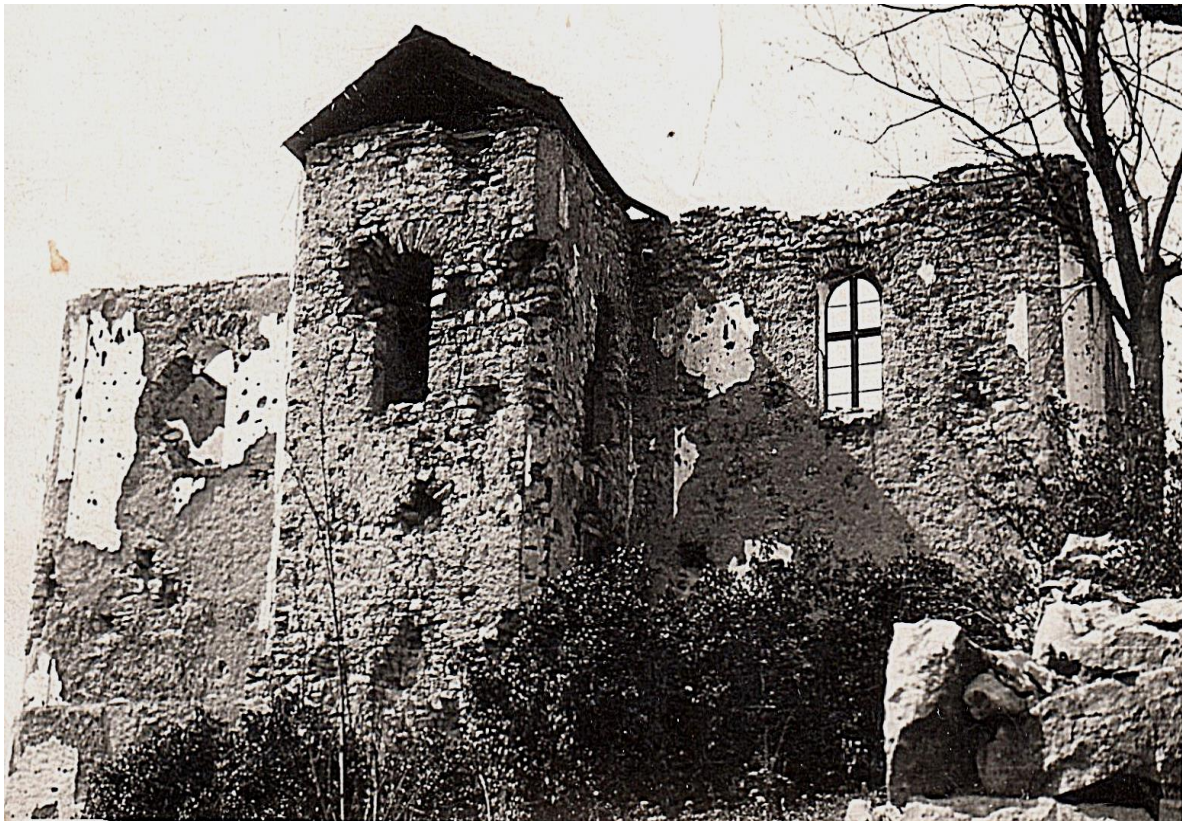

Interjúalany neve:	ifj. Borza Zoltán
A fénykép címe:	Sárospataki diákként
A fénykép készítésének helye:	Sárospatak
A fénykép készítésének éve:	1942
Kulcsfigura:	ifj. Borza Zoltán

Beretkére jártam elemi iskolába, de 1942-ben, ötödik osztály után édesapám a Sárospataki Református Főgimnáziumba adott, mert úgy látta jónak, hogy református beállítottságú egyházi gimnáziumba kerüljek. Sárospatakon teológiai akadémia is volt, annak a keretén belül volt a nyolcosztályos református gimnázium. Lányokat oda ritkán vettek fel, úgyhogy a nővérem Miskolcon tanult, de az is protestáns gimnázium volt.

Internátusban laktam; a sárospataki teológiának volt internátusa, ahova gimnazista diákok is kerülhettek. A felügyelőink mindig teológusok voltak. Én a szobámban egy olyan teológussal laktam, aki szintén Beretkén élt, de a teológiát ott végezte Sárospatakon. 1944-ben a második gimnáziumi osztályt fejeztem be, méghozzá jó eredménnyel. Latinból sajnos hármasm volt első osztályban, de aztán azt is kijavítottam. Szigorú gimnázium volt, és a latint már első osztálytól bevezették, úgyhogy azt is tanulni kellett.

A németek, azt hiszem, március 19-én jöttek be Sárospatakra, és aztán – tekintettel a háborús eseményekre – április 1-jén bezárták az iskolát, a tanítást megszüntették, és kikaptuk a bizonyítványt. Akkor hazamentem Beretkére, és többet Sárospatakra nem kerültem vissza.

Interjúalany neve:	ifj. Borza Zoltán
A fénykép címe:	A szétlőtt beretkei református templom
A fénykép készítésének helye:	Beretke
A fénykép készítésének éve:	1945

A beretkei templomot a II. világháború idején, 1945-ben több találat érte. Az történt ugyanis, hogy mivel a templom egy dombra épült és látható volt messzebből is, a szovjeteknek úgy tűnt, mintha egy erődítmény állna ott. Száz belövést kapott, de a templom kiállta azt is, nem omlott össze, csak lyukak voltak rajta. Összesen száz, édesapám megszámolta. A templom tetőzete, meg a toronyban lévő harangok is meg voltak rongálva, de a falak álltak.

Részben megsérült a parókia is, úgyhogy amikor mi visszamentünk Beretkére, az árvaházba kerültünk – az csak egy találatot kapott vagy kettőt, ezért lakható volt –, ott kapott édesapám parókiát. 1949-ig, amíg Jókára nem hívták meg az édesapámat lelkésznek, mi az árvaházban laktunk. A parókiát nem újították fel azóta se, csak lakhatóvá tették. Más lakók kerültek oda a faluból, nem reformátusok, hanem olyan, aki rászorult.

A templomot később, a háború után úgy újították fel, hogy lebontották, mivel elég nagy volt, és annak a helyén a gyülekezet egy kisebb templomot épített. Az áll ma is Beretkén. Édesapám csak elkezdte a munkálatokat, de mások fejezték be. 1949-ig nem is lehetett ilyen véghezvinni, mivel az anyagi helyzet is elég siralmas volt. Addig az iskolában tartották az istentiszteletet, annak az épülete nem kapott belövést, így alkalmas hely volt az istentiszteletek tartására.

Interjúalany neve:	ifj. Borza Zoltán
A fénykép címe:	Rozsnyói osztálytársakkal
A fénykép készítésének helye:	Rozsnyó
A fénykép készítésének éve:	1947
Kulcsfigura:	ifj. Borza Zoltán

A kép a rozsnyói szlovák gimnázium udvarán készült a hagyományos, évente egyszer történő fényképezkedés alkalmából. Én a legfelső sorban balról a hetedik vagyok, világos öltönyben, kihajtott gallérral.

1945 szeptemberében nem voltak magyar iskolák. Édesapám azonban előrelátó ember volt, és azt mondta nekünk: „Gyermekeim, szlovák iskolába kell mennetek, más lehetőség nincs, meglátjátok, ez még jól jöhet“. Nem akartunk szlovák iskolába járni. Végül Rozsnyóra, szlovák gimnáziumba küldött engem és a nővéremet. Őcsém még nem volt gimnazista korú.

Rozsnyóra jártunk szlovák nyelvű nyolcosztályos gimnáziumba, a nővérem kettővel járt felettem. Szlovákul nem tudtunk, csak egy-két szót, de az egyenlő volt tulajdonképpen a nullával. Két tanár volt a gimnáziumban, akik tudtak magyarul is, a többi szlovák volt. Volt, aki a magyarokat kigúnyolta a beszédük miatt. Az egyik pap volt, azt nem felejttem el. Ha valamilyen szót nem tudtunk helyesen kimondani, gúnyosan próbált kiségiteni. Arra is emlékszem, hogy nem szeretett bennünket. De azért a rozsnyói szlovák nyelvű gimnázium tanárai döntő többségben segítettek bekapcsolódni a szlovák nyelvű tanulásba. Fokozatosan tanulgattuk a szavakat, a mondatokat, úgyhogy sem én, sem a nővérem nem buktunk meg. Később aztán belejöttünk a szlovák nyelvbe. Az osztályban voltak szlovákok és magyarok is, meg német nemzetiségűek is egy páran. Ők eleinte – jól emlékszem – nem mertek arról beszélni, hogy ők svábok, csak egymás között. Titkolták, mert őket még jobban üldözték, mint a magyarokat. De az osztályban nem volt semmilyen súrlódás közöttünk, sem akkor, sem később, amikor jöttek az érettségi találkozók.

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A fénykép címe:

Érettségi tablóképem

A fénykép készítésének helye:

Tornalja

A fénykép készítésének éve:

1950

Kulcsfigura:

ifj. Borza Zoltán

A csehszlovák állam 1949-ben Tornalján nyitott szlovák gimnáziumot. Oda kényszerítették azokat, akik a tornaljai járásban és a szomszédságban laktak. Rozsnyóról, Rimaszombatból, részben Dobšínáról oda gyűjtöttek bennünket össze, hogy a szlovák gimnázium megindulhasson. A gimnázium utolsó két osztályát már Tornalján fejeztem be. Ha jól emlékszem, 1950-ben nyílt meg Komáromban a magyar gimnázium. Nekem a Galambos lányok jó ismerőseim voltak, meg egy-kettő, akikkel ottan a háborús időben megismerkedtem. Ők hívtak, hogy menjünk át Komáromba, és magyarul fogunk érettségizni, de a szüleim meg már én is láttam, hogy nem éri meg. Úgy véltem, hogy Tornalján le tudok érettségizni a szlovák gimnáziumban. Erről tanúskodik a tablókép is. Az alsó sorban jobbról a harmadik vagyok.

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A fénykép címe:

A prágai teológusok focicsapata

A fénykép készítésének helye:

Prága

A fénykép készítésének éve:

1951

Kulcsfigura:

ifj. Borza Zoltán

A prágai teológia focicsapata. Én az álló sorban balról a harmadik vagyok sötét felsőben. Elég gyakran jártunk össze a teológustársakkal futballozni. A püspökünk, Varga Imre nagyon okosan úgy rendezte el, hogy inkább a Csehtestvér Egyház keble alá kerüljenek a szlovákiai református teológusok, mint a szlovákiai evangélikus, vagyis a lutheránus egyháznak a hatása alá. Mehattünk volna mi Pozsonyba, lutheránus teológiára is, de a legtöbb lelkész közülünk Prágában végzett.

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A fénykép címe:

A prágai teológiai fakultás tanárai és diákjai

A fénykép készítésének helye:

Prága

A fénykép készítésének éve:

1950-es évek eleje

Kulcsfigura:

ifj. Borza Zoltán

Ez egy közös fénykép a prágai teológia tanáraival és diákjaival, én a kép jobb szélén állok. Az évfolyamtársaim közül heten voltak Szlovákiából: magyar nemzetiségűek hárman voltunk, négyen pedig szlovákok a keleti végekről. A három magyarból később ketten lemorzsolódtak. Az egyik Galambos Zoltán egykori komáromi lelkésznek a lánya, Márta volt, velem egyidős. A cseheknél nem volt újdonság a női hallgató a teológián az ötvenes években, sőt úgy tudom, hogy már korábban is felvettek női jelentkezőket. Galambos Márta nem egész két évig volt a teológián, aztán otthagya, nem fejezte be a tanulmányait. A másik egy fiú volt, akinek hozzám hasonlóan szintén szlovák érettségije volt, őt viszont nem nagyon érdekelte a teológia. Kulák szülők gyermeke volt, ezért neki csak a teológiát engedélyezték, mást nem tanulhatott. Ő egy évig bírta ki, majd otthagya. A hazai évfolyamtársaimból senki sem maradt Prágában, de nem maradtam teljesen egyedül, mert együtt tanultam a csehekkel és a szlovákokkal, akikből később lelkészek lettek: Ján Pallay, Ján Semjan. Egy évvel alattam járt Ján Knežo, és Kostyánszky Dániel is ott tanult, de valamivel előbb. Prágába járt Mikó Jenő, a sógorom is, ő előttem egy évvel, 1950-ben került fel, én pedig 1951 őszén mentem Prágába.

A teológián eleinte csak cseh tanáraink voltak, egynéhányukra még emlékszem is: Lukl Hromadka professzor, Dobiáš, Smolík, Polák, Jeschke. Magyar nemzetiségű tanárok csak fokozatosan jelentek meg a teológián. Másodéves voltam, amikor Štefan Turnsky Kelet-Szlovákiából, Pályinból jött Prágába minket tanítani, később professzori kinevezést kapott. Szlovácul, de részben magyarul is előadott nekünk. A tanárok között volt Tóth Kálmán is, aki 1952-ben jött fel Prágába; előtte a kitelepített szlovákiai magyar reformátusokat lelkigondozta a cseh szudétánémet falvakban, ami akkoriban elég nagy kihívás volt.

Interjúalany neve:	ifj. Borza Zoltán
A fénykép címe:	Családi kép Jókáról
A fénykép készítésének helye:	Jóka
A fénykép készítésének éve:	1954
Kulcsfigura:	id. Borza Zoltán

Édesapámat 1949-ben választotta meg a jókai gyülekezet lelkészének, és egészen haláláig, 1973-ig hűségesen szolgálta őket. Ez volt a leghosszabb időszaka, huszonnégy év, amit egy helyen szolgált. A kép a parókia előtt készült. Balról jobbra az édesanyám, Dániel öcsém, édesapám Borza Zoltán, a nővérem Erzsébet és én, aki ekkor már teológushallgató voltam.

A szüleim nem nagyon tudtak szlovákul: édesanyám egyáltalán nem tudott, nem is volt rá szüksége, az édesapám meg ugyan értett valamit, mert ő már élt az első Csehszlovákiában is, amely 1918-ban jött létre, de beszélni nem tudott, mert neki sem volt rá szüksége. Az egyházi adminisztráció nyelve továbbra is magyar volt a Szlovákiai Református Keresztyén Egyházban annak ellenére, hogy a szlovák nemzetiségű Andrej Maťašík volt a püspök-helyettes, Varga Imre meg a püspök. Így a hivatalos egyházi érintkezés továbbra is magyar nyelven zajlott. Ha meg valamit szlovákul kellett megfogalmazni, abban mi – a lánytestvérem, Bözsike, akinek elég jó nyelvérzéke volt, vagy én – mindig segítettünk.

Jókán nem volt mindenki református, jelentős számú katolikus közösség élt a faluban, így a gyülekezet kis létszámú volt. Édesapám elég jó bibliakört tartott a hívek számára, ezeken itt-ott én is részt vettem. A napi igét mindig kiválasztották a Bibliából – ámbar akkor még nem volt Bibliaolvasó Kalauz –, és édesapám azt magyarázta a híveknek, aztán pedig elég kötetlenül beszélgettek róla.

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A fénykép címe:

Komáromi konfirmandusok

A fénykép készítésének helye:

Komárom

A fénykép készítésének éve:

1958

Kulcsfigura:

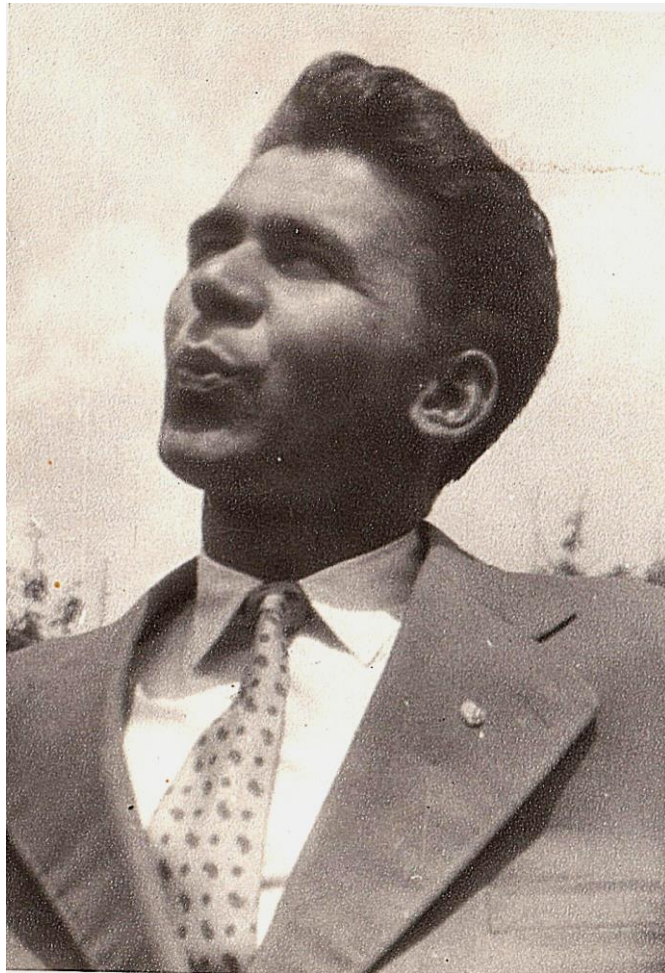
Galambos Zoltán

‘58 január elsején kerültem segédlelkészként Komáromba, az ottani lelkészhez, Galambos Zoltánhoz. A konfirmandusokkal én csak néha foglalkoztam. Ez volt az első konfirmáció, amelyen én is részt vettem lelkészként, de nem én kérdeztem ki őket. Az alsó, ülő sorban balról a második vagyok, tőlem jobbra Galambos Zoltán ül.

Interjúalany neve:	ifj. Borza Zoltán
A fénykép címe:	Erzsébet nővérem esküvői képe
A fénykép készítésének helye:	n.a.
A fénykép készítésének éve:	1960
Kulcsfigura:	Borza Erzsébet, Mikó Jenő

A nővérem, Erzsébet feleségül ment Mikó Jenőhöz, akivel egyidős voltam. A teológián ismerkedtem meg vele, de nem volt évfolyamtársam. Beleszeretett az orvost végzett nővérembe, akivel hosszú ideig laktak Vágfarkasdon, később Pozsonyban. A sógorom 1988-1996 között a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspöke volt. Még a szocializmus idején választották meg püspöknek. Személyével az akkori állami hatalom is egyetértett.

Interjúalany neve:	ifj. Borza Zoltán
A fénykép címe:	Öcsém
A fénykép készítésének helye:	Jóka
A fénykép készítésének éve:	1960-as évek
Kulcsfigura:	Borza Dániel

Az öcsém, Dániel pályája kettétört. Főiskolára járt, tanító akart menni, de Eperjesre vették fel, nem pedig Pozsonyba. Az iskola tele volt ukránokkal, és azt a légkört csak egy évig bírta, aztán otthagya őket. Elment dolgozni a Slovnaftba [*kőolajfinomító üzem Pozsonyban*], szerzett magának egy felsőbb szintű végzettséget, és ott dolgozott nyugdíjas koráig. Elég jó helye volt, sőt nyugdíjas korában is visszahívták, úgyhogy egy pár évig még dolgozott. Most Plavecký Štvrtokon él, egy szlovák településen, tartom vele a kapcsolatot, össze is jártunk, de már ritkábban. A felesége olyan csehszlovák: az apja cseh, az anyja meg szlovák volt.

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A fénykép címe:

Jókai parókia és templom

A fénykép készítésének helye:

Jóka

A fénykép készítésének éve:

1964

Amikor Jókára került édesapám, nem volt megfelelő lelkészlak. A mostani missziói központban egykor egyházi alapiskola működött, mellette volt a tanítói lakás, és abban lakott a lelkész a családjával. Elég szűkös volt, mert csak két szoba volt benne: egy nappali és egy hálószoba. Az előszobában édesapám az irodáját rendezte be, de fürdőszoba és konyha is volt, úgyhogy azért elfértünk, még ha kevés is volt a hely. De a gyülekezet úgy döntött, hogy új parókiát épít, ami nagy dolog volt akkoriban. Ha nem volt kapcsolata az embernek – különösen a magyar gyülekezeteknek –, nem tudott lépni az építkezés területén. Pozsony kerületi székhely is volt, és édesapámnak voltak ott jó ismerősei, magyarok és szlovákok. Erre nagy szükség is volt az építkezési engedély megszerzése miatt, és édesapámnak akadt egy világi ismerőse, aki, nem tudom hogyan, de végül elintézte neki az engedélyt a parókiaépítésre. A szükséges anyagiakat a hívek összegyűjtötték, meg egyházi vonalon is volt segítség, így egy év alatt felépült a parókia. A régi, százéves lelkészlakot lerombolták, teljesen szétszedték darabjaira, mivel elég rossz állapotban volt. Az új parókiát nem az édesapám tervezte, hanem felkértek rá egy hivatalos tervezőt, a hívek meg kétkezi munkájukkal járultak hozzá az építkezéshez, vagy adományokat adtak a költségek fedezésére.

Az első években, különösen, mikor odakerültünk, micsoda karácsony esték voltak! A fél gyülekezet odajött az ablakunk alá és énekelte a karácsonyi énekeket. Ez az ötvenes, de még a hatvanas években is így volt. A parókia ablaka előtt van a kerítés és ott álltak meg, és énekeltek.

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A fénykép címe:

Jókai református templom

A fénykép készítésének helye:

Jóka

A fénykép készítésének éve:

1965

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A fénykép címe:

Temetés Sókszelőcén

A fénykép készítésének helye:

Sókszelőce

A fénykép készítésének éve:

1963-1973 között

Kulcsfigura:

ifj. Borza Zoltán

Sókszelőcén 1963-1973 között voltam lelkész. A faluban akkoriban nem volt halottasház, így háztól volt a temetés. Ez a halottas családnak elég kellemetlen volt, mert a házban volt kiterítve az elhunyt. A halottas menet elején a lelkész ment a presbiterekkel, utánuk ment a lovaskocsi a koporsóval. A koporsó után pedig a legközelebbi családtagok mentek. Elég sokat kellett gyalogolni a temetőig.

Interjúalany neve:	ifj. Borza Zoltán
A fénykép címe:	Templomszentelés Beretkén
A fénykép készítésének helye:	Beretke
A fénykép készítésének éve:	1995
Kulcsfigura:	Mikó Jenő

A beretkei református templomot, amit 1945-ben találat ért, csak a rendszerváltás után újíították fel. Ebből az alkalomból 1995 augusztusában tartottak hálaadó istentiszteletet. A kép bal oldalán középen a sógorom, Mikó Jenő áll, aki 1988-1996 között volt a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspöke. Én pedig a kép jobb oldalán állok.

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A fénykép címe:

Templomszentelés Beretkén 2.

A fénykép készítésének helye:

Beretke

A fénykép készítésének éve:

1995

Kulcsfigura:

Mikó Jenő *(fönt, közepen)*

Interjúalany neve:	ifj. Borza Zoltán
A fénykép címe:	Templomszentelés Csallóközaranyoson
A fénykép készítésének helye:	Csallóközaranyos
A fénykép készítésének éve:	1990-es évek eleje
Kulcsfigura	ifj. Borza Zoltán

Az Úrasztala körül balról jobbra haladva: a második ifj. Erdélyi Pál, majd Nagy Zsolt, Borza Zoltán, Papp Dániel, Nátek Sándor, Iván István, a komáromi egyházmegye lelkipásztorai.

Interjúalany neve:	ifj. Borza Zoltán
A fénykép címe:	Hetényi falunap – istentisztelet a templomban
A fénykép készítésének helye:	Hetény
A fénykép készítésének éve:	1998
Kulcsfigura	Erdélyi Géza

A hetényi falunap alkalmából istentiszteletet tartottunk a templomban. Ebből az alkalomból avattuk föl a második világháború után Hetényből kitelepítettek emléktábláját. Az ünnepségre meghívtam Erdélyi Géza püspököt (*a mőzesszékbén Borza Zoltán mellett*), aki imádsággal emlékezett meg a kitelepítettekről.

A hetényi deportáltak: Zajos Mihály, Zajos András, Zajos Zsófia, Szabó István, Szabó Miklós, Sárai Lajos, Dékány István, Szabó Dezső, Fekete Vince, Horváth Géza, Kosdi Dezső, Lucza Balázs, Péczai István, Dékány János, Ollé Gábor, Tóth Sándor, Lucza Zoltán, Csintalan Benő, Szabó Sándor, Szabó Balázs, Nagy Lajos, Kocsis Dezső, Rancsó Mihály, Szalai Benő, Szalai Dezső, György András, Magyar Ferenc, Szabó Gábor, Hozsvák Sándor, Kocsis Dezső, Tóth András, Téglás Kálmán, Hencz Gyula, Makai József, Németh Gergely, Nagy András, Tóth Benő, Gáspár Lajos, Tóth Dezső, Horváth István, Sárai Zsigmond, Gál Lajos, Sárai Zsigmond, Gál Lajos, Sárai Gyula, Szabó Gyula, Eperjesi Márton, Csík Benő, Gál Dezső, Szuha Miklós, Szalai Géza, Gál Lajos, Kovács István, Zajos Ernő, Hencz András, Berényi Gábor, Papp Béla, Szuha András, Zajos Miklós, Hencz Gyula, Kiss Gyula, Kocsis András, Tóth Miklós, Rancsó Balázs, Rancsó Miklós.

Dokumentumok

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A dokumentum címe:

Dédapám gyászjelentése

A dokumentum készítésének helye:

Magyarsók

A dokumentum készítésének ideje:

1887. március 18.

Papnöveldői Bizonyítvány
a dunántúli helv. hitv. egyházkerület papi tanintézetétől.

A tanuló			A hallgatott tantárgyak, és azokból nyert osztályzat	
Neve	Születési éve, helye, megyéje	Tanulási éve		
 Borza Zoltán Helvét hitv. vallású	1858	1880/1	Harmad évi theologia	
	Magyarországi Nyitra megye	1881/2	Negyed évi theologia	
			1. félében:	1. félében:
			Ker. hittanból	Ker. erkölestanból
			Egyháztörténet	Általános egyházjogból
			A keresztyénség védelméből (apológia)	Ker. Polemikából
			Héber régiségtanból	Egyháztörténet <i>Profanatio korból</i>
			Nevelési módszertanból	Liturgiából
			Ószövetség értelmezéséből	Ószövetség értelmezéséből
			Újszövetség értelmezéséből	Újszövetség értelmezéséből
			Papi dolgozatokból	Papi dolgozatokból
			<i>Keresztyén hittörténetből</i>	
			<i>Nevelés és oktatásból</i>	
			<i>Ószövetségéből</i>	
			2. félében: <i>Homilistikából</i>	2. félében:
			Ker. hittanból	Ker. Polemikából
			Egyháztörténet	Theol. tudományok körís ájából
			A keresztyénség védelméből (apológia)	Általános egyházjogból
			Ker. Symbolikából	Egyháztörténet <i>Magyarországi korból</i>
			Héber régiségtanból	Katechetikából
			Nevelési módszertanból	Papi gondból
			Ószövetség értelmezéséből	Ószövetség értelmezéséből
			Újszövetség értelmezéséből	Újszövetség értelmezéséből
			Papi dolgozatokból	Papi dolgozatokból
			<i>Homilistikából</i>	Önképzőkörti szorgalom és munkásságból
			<i>Estrogból</i>	
			<i>ker. hittörténetből</i>	
			<i>Nevelés és oktatásból</i>	

Minek nagyobb hitelül adtuk ezen nevelék aláírása- s főiskolánk pecsétjével megerősített bizonyítványt.
Kelt Pápán, Julius hó 16-án 1882.

 Rada Krisz Sándor
 főiskolai igazgató.

Mészáros András
 Solt Daniel tanár
 Krisz Sándor, egy. v. k. tanár.

Pápa, a hitv. Dunántúli helv. egyházkerület papnöveldéi tanintézetétől. 1882. július 16. (Helyi 6-10. szám.)

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A dokumentum címe:

Nagyapám papnöveldői bizonyítványa

A dokumentum készítésének helye:

Pápa

A dokumentum készítésének ideje:

1882. július 16.

Lelkész képesítési okmány.

KEGYELEM ÉS BÉKE MINDENEKNEK.

Alulírottak, mint a dunántúli helvét hitvallású egyházkerületbe kebelezett komáromi egyházmegye kormányzói, hivatalosan bizonyítjuk, hogy Borza Mór úr, a marcellházi gyülekezet kebelében szolgáló segédlelkész, a theologiai tanfolyam bevégeztét, valamint gyakorlati előkészületét s egyházas jellemét tanúsító bizonyítványait előmutatva: egyházmegyénk lelkészvizsgáló bizottsága által, az egyházkerületileg kijelölt tantárgyakból szigoruan megvizsgáltatott s lelkiismeretesen megbiráltatott.

Minek folytán a lelkészi szolgálatra elég képesítettnek bizonyult nevezett tiszt. atyánkfia, a hivatalos szent eskü letétele után, — szent szolgálatára Isten áldó kegyelmét esdve — a keresztyén vallásnak a helvét hitvallás elvei szerint hirdetésére, a szent sakramentumok kiszolgáltatására s általában a lelképásztori teendők teljesítésére, urunktól Jézus Krisztustól vett hatalommal fogva ezennel ünnepélyesen kibocsátatik.

Kelt Komárom 1882. évben szept hó 5. n.

Kérdnökök:

Tanácsbírák:

Kovács Géza
Órvégy Kázmér
Verebély Edy
Papay Sándor

Pogányi József
Kondoly István Balázs
Kovács József sk.
Sarkas Donát sk.
Pöncek Mihály sk.
S. M. Sándor sk.

Bajcsi Lajos
lelk. főjegyző.

vil. főjegyző.

Tályi Lajos
esperes.
Madarassy József
segédgondnok.

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A dokumentum címe:

Nagyapám lelkész képesítési okmánya

A dokumentum készítésének helye:

Komárom

A dokumentum készítésének ideje:

1882. szeptember 5.

Béke és üdv az olvasónak!

Kik, és mily eljárással vétessenek fel egyházi szent hivatalukra Krisztus új szolgálói, Isten titkainak sáfái, megírta érthetően Pál apostol 1. Tim. 3: 1—10, és 5: 22. a hol elsorolván az egyházi tanítónak fő kötelességeit, szabályul adja, hogy a ki Krisztus nyájának pásztor, hitben tanítója, erkölcsben nevelője kíván lenni; annak *szükség jó bizonyosságának lenni feddhetlen életéről, jó tudományáról, és tanításra alkalmas voltáról*, — továbbá hogy az ilyen először *meg is próbáltassék, azután szolgáljon*, — következzen *senkire sem kell hirtelen kezét vetni*, vagy elővizsgálat nélkül egyházi-tanítói hivatalra felavatni.

Mely apostoli rendelet nyomán: mi alább írottak, mint a helyét hitvallású dunántúli egyházkerületben kebelezett evangélikai egyházközösségeknek, Isten vezérlete alatt, ez idő szerint egyházi Főigazgatói, a lelkesíti hivatalra felvétetni kívánó atyáit, *Fiszaellenő Borza Zoltán* után, minután eddigi életének feddhetlenségéről, tudományos készültségéről, és tanításra alkalmas voltáról, jeles és kielégítő bizonyítványait előmutatta: az egyházi tanítóban megkívántató tudományokból, különösen az Ur Jézus Krisztus hit- és erkölcstudományából — melyet hirdetend — nyilvánosan s szigorúan megvizsgáltuk; ő pedig már esküvel is kötelezte magát a lélekpásztori szent hivatalban lelkiismeretesen leendő eljárásra, egyházi törvényeink és szabályaink hű megtartására: a szent Apostolok példája és az első keresztény egyház rendtartása szerint, kezünknek, a mennyei kegyelem kérésének kíséretében, fejére tételével, Jézus evangélioma hirdetőinek rendébe bevettük; és a mint mi őt Urunk a Jézus Krisztus hivatalosan rendelt szolgálójának ismerjük, úgy másoktól is annak ismertetni s tartatni kívánjuk, — adván neki ezennel, mind azon helyét hitvallású evangélikai egyházközösségekben, a melyekben az illető egyházi felsőség törvényszerű megegyezésével hivatalt viselend, hatalmat, Isten beszédének nyilvános tanítására, hirdetésére, a Jézus Krisztus által szerzett vallási két szent szeriartásnak, a szent keresztiségeknek, és uri szent vacsorának megáldapított Liturgiának szerinti kiszolgáltatására, házasságoknak egyházi szeriartással megkötésére s erősítésére, az egyházi fenytékek evangélikai szelidséggel s okos vigyázattal leendő gyakorlására, és a Krisztus nyáját legeltető pásztorlét minden kötelességeinek, a helyét hitvallású és egyházi törvények utmutatásával összehangzó teljesítésére.

A minek hitelesítésére főlebb említett tisztelendő *Borza Zoltán* atyánknak kiadtuk nevünk aláírásával, és a főtisztelendő dunántúli egyházkerület pécsettjével megerősített ezen oklevelünket, — esedezvéen a világosság Atyjának, kitől száll alá minden jó adomány és tökéletes ajándék, hogy az Ur Krisztus evangélioma ez új hirdetőjének tanításait, s hivatali minden eljárását, tegye pásztor-sága nyájára nézve épüleléssé, keresztényi igaz hittel és jó cselekedetekkel gyümölcsözővé!

Kelt a helyét hitvallást követő dunántúli egyházkerületnek *Szombathely* 1886. évben *Augusztus 27-én* napján *1886* évben *Borza Zoltán* által tartott egyházi főgyűlésében.

Válasz: Lajm
elér. a főjegyző
komáromi esper.
Hörmevölgy Sándor b. szombathelyi esper.

Papán
Augusztus 27-én
Szombathelyi esper.
Leontyácz Ferenc papán
Páli Lajmósi esper.
Nagygyűlési esper.
Jókai Lajmósi esper.
Lélekpásztori esper.
Guérván

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A dokumentum címe:

Nagyapám lelkész képesítési okmánya 2. –

„Jézus evangélioma hirdetőinek rendébe bevettük“

A dokumentum készítésének helye: Komárom

A dokumentum készítésének ideje: 1886

36. é. n. sz.
1886

Hivatalos bizonyítvány

Melirt hivatalosan bizonyítom, hogy tisztelendő
Borza Mór, ír a nagyméltóságú királyi igazságügyminis-
teriumnak 1885 évi szeptember hó 4-i ³⁹³⁰⁷ számú rende-
letével az illavai királyi országos fegyintézethez kineve-
zett fegyintézeti református lelkész, az 1885 évi október hó 1-től
az illavai királyi országos fegyintézeti református
lelkész működése ~~szerepét~~ alatt tanúsított ügybarisági
a fejezőkkel szemben való tapintatos eljárása, valamint
lelkészi működése terén nyilvánuló szakkiépzettsége ál-
tal az igazgatóság meglegedését kéri demelte.

Illaván 1886 évi május hó 14-én

királyi országos fegyintézeti igazgatóság

Neveferr lelkész m. az igazgatóság
teljes meglegedésére államban az illavi
kir. orsz. fegyintézeti működik.

Illaván 1887. február 2-án

Kovács József
igazgató

Kovács József
igazgató

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A dokumentum címe:

Nagyapám, az ilava fegyintézet lelkésze 1.

A dokumentum készítésének helye:

Ilava

A dokumentum készítésének ideje:

1886. május 14.

1906 szám
1887

Hivatalos bizonyítvány

Az alulírt igazgatóság hivatalosan bizonyítja,
hogy tisztelendő Borza Mór úr református
lelkész az illavai királyi országos fegyintézetnél
az 1885 évi október hó 1. jétől a mai napig fegyintéze-
ti lelkész gyanánt levén alkalmazva ezen idő
alatt mind hivatalos szolgálataiban tanúsított szor-
galma, ügybuzgósága és szakértelme mind egyé-
ni viselkedése által az igazgatóság megelége-
dését kiérdemelte.

Miután a magyar-szék református egy-
ház-körtség lelkészére választott és a fegyintéze-
ti lelkészi állásról lemondott, általam a mai
napon a fegyintézeti lelkészi teendői alul fel-
mentetett. —

Illava 1887 évi december hó 19-én
Királyi országos fegyintézeti igazgatóság

Borza Mór
igazgató

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A dokumentum címe:

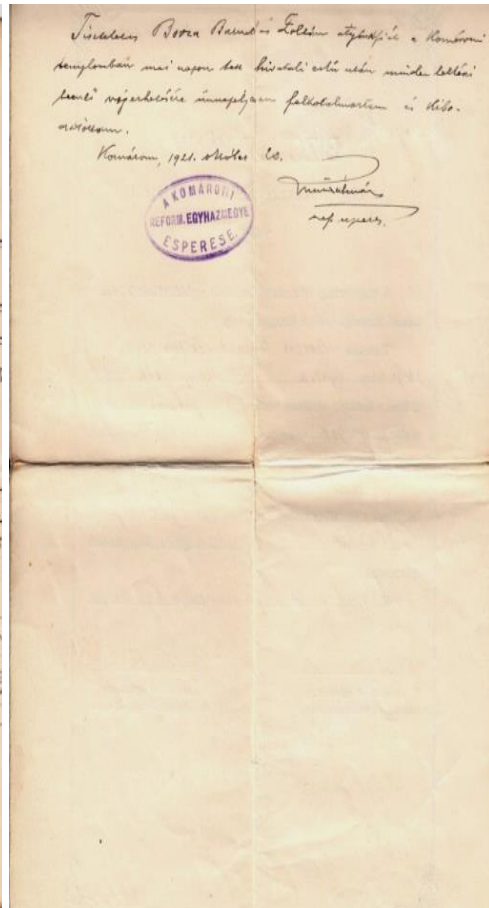
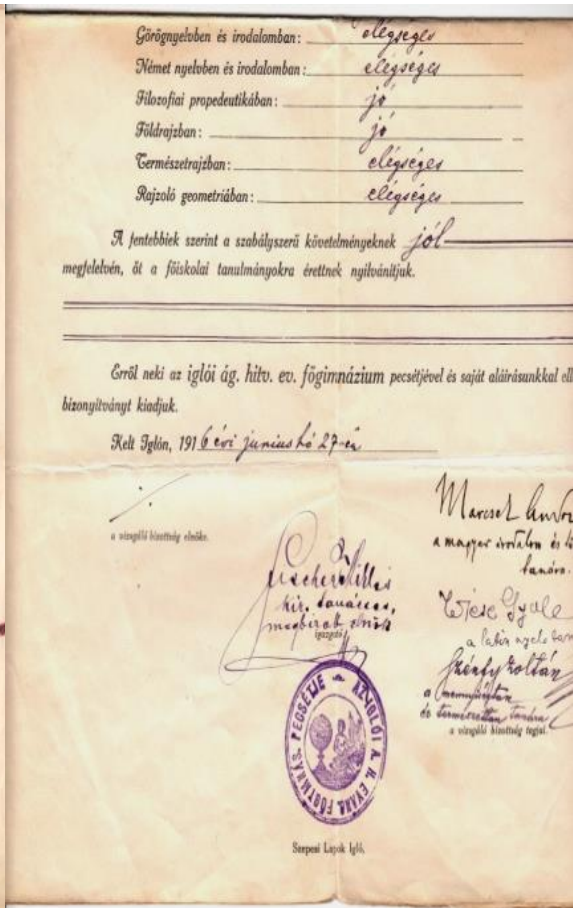
**Nagyapám, az illava fegyintézet lelkésze 2.
(felmentés lelkészi teendők alól)**

A dokumentum készítésének helye:

Illava

A dokumentum készítésének ideje:

1887. december 19.

Interjúalany neve: **ifj. Borza Zoltán**

A dokumentum címe: **Édesapám gimnáziumi érettségi bizonyítványa**

A dokumentum készítésének helye: **Igló**

A dokumentum készítésének ideje: **1916. január 29.**

858-1518

Alulírottak úgy a maguk, valamint az összes rokonság nevébe mély fájdalommal tudatják a kedves jó férj, apa, testvér és rokon

nagytiszteletű **Borza Mór**

hetényi ref. lelkész, egyházmegyei tanácsbíró,

életének 60-ik, lelki pásztorságának 32-ik évében f. hó 12-én reggel 6 órakor, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát.

A megboldogult drága halott hült tetemét f. hó 14-én d. u. 3 órakor fogjuk a hetényi temetőben örök nyugalomra helyezni.

Hetény, 1918 április hó 12-én.

„Legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is.“

(Máté VI. 10.)

Borza Mórné
szül. **Molnár Ida**
neje.

Borza Ferenc
Borza Gizella
férj. **Nagy Lajosné**
Borza Irén
Borza Zoltán
Borza Dénes
Borza Iduska
Bordán József
gyermekai.

Özv. **Hamar Dánielné**
Borza Karolin
testvére.

Borza Ferencné
Berkovics Mariska
menye.

Nagy Lajos
veje.

Molnár Pál
apósa.

Özv. **Borza Lajosné**
szül. **Nagy Katalin**
özv. **Borza Károlyné**
szül. **Bohos Mariska**
Könczöl Vincéné
szül. **Molnár Juliska**
sógornői.

Kiss Gyula
Molnár István
sógorai.

Snitzer Sándor. Komárom.

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A dokumentum címe:

Nagyapám gyászjelentése

A dokumentum készítésének helye:

Hetény

A dokumentum készítésének ideje:

1918. április 12.

BIZONYÍTVÁNY

az első lelkészképesítő vizsgálatról.

A magyarországi reformátusok dunántúli egyházkerületének lelkész-
képesítő bizottsága nevében bizonyítjuk, hogy

Tiszteletes Borza Zoltán atyánkfiait, aki az
1898. évben Nyitra megye Magyaróka községében
városában
született s theologiai akadémiai tanulmányait a pápai theol.
akadémián az 1921. évben szab lyszerűen elvégezte, egyházkerületünk
lelkészképesítő szabályzata értelmében

első lelkészképesítő vizsgálatra

bocsátottuk s írásbeli és szóbeli vizsgálata alapján jól képe-
sítettnek és segédlelkézi szolgálatra alkalmazhatónak
nyilvánítottuk.

Kelt Pápán, 1921 év szepember hónap 22-ik napján.

Lelkés
a dunántúli ref. egyházkerület

lelkészképesítő bizottságának jegyzője

Kőrösi János
a dunántúli ref. egyházkerület

lelkészképesítő bizottságának elnöke.

Pápa, 1918. Főisk. nyomda.

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A dokumentum címe:

Édesapám első lelkészképesítő bizonyítványa

A dokumentum készítésének helye:

Pápa

A dokumentum készítésének ideje:

1921. szeptember 22.

St. cse. 10: 24, 25, 26.
St. cse. 14: 14-15.
Jel. 19: 6. felismerés 22: 8, 9.

Énekek: XXIII, XXV
Szavak: 196, 197, 218. Bejegyzés: 133
Bibliák: 163, 245, 12, 8, 10.

A komáromi ref. egyházközség missziói lelkészi hivatala.

746/57. sz.

Komárom, 1951. aug. hó 7.

Magyarszabolcsi Lelekipásztor Úr!

Köves Tezsváron!

Isten kegyelméből az évben is megrendeztik a gyermekmissziói vezetők kurzusát Komáromban augusztus 23-24-25-én. A kurzus programja a melloldalon olvasható. Szeretettel kérlek, hogy légy szíves a vezetők alatti álló gyülekezet felkötés a gyermekmissziói vezetők, vagy a munka iránt érdeklődők tudomására hozni és nekik a programot átadni. Haéd kérjélek arra nyomatékosan, hogy mindent kövessél a tekintetben, hogy gyülekezetéből legyen résztvevő a tanfolyamon. Nem szükséges ennek fontosságát külön is hangsúlyozni.

Kérjük a résztvevő gyermekmissziói vezetőköt, hogy a gyülekezetükben folyó gyermekmissziói munkáról közlitsenek rövid beszámolót.

A tanfolyamra vonatkozó tudnivalókat a következőkben közölhetem.

- 1./ Az szállásdíj közösen történik. Kérjük a résztvevőket, hogy lepedőt, takarót és kispárnát hozzanak magukkal.
- 2./ Közös étkezés lesz, amelyhez kérjük elközni sziveskedjenek a 3 napra való liszt, vaj és cukor fejadagot.
- 3./ Közvetlen díj nem lesz. A jelentkezést a szállás előkészítése céljából szívesen, de legkésőbb aug. hó 20-ig kérjük beküldeni!
- 4./ Bibliát, hallelujáskötet, énekeskönyvet, jegyzet listát hozzunk magunkkal.

Imádkozzunk a konferencia áldásáért!

Atyafisággal köszöntésel:

Tóth Kálmán s.k.
missziói lelkész.

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A dokumentum címe:

Tóth Kálmán missziói lelekipásztor levele
(Felhívás bibliai kurzusra) 1. oldal

A dokumentum készítésének helye:

Komárom (Komárom)

A dokumentum készítésének ideje:

1951. augusztus 7.

"Néktek lett az ígélet és a ti gyermekeiteknek" /Csel.2:39./

B i b l i a i k u r z u s

gyermekmissziói vezetők számára 1951 aug.hó 23-25-én
Komáromban.

Aug.23.csütörtök

- 9 -tól 10.30-ig Evangélicációs bibliára./Csel.10:1-23./
11 -" 12.30- " Előadás:Általános gyermeklélektan.
4 -" 5.30- " Vezetői előkészítő óra gyakorlatban.
6 -" 7.30- " Előadás:A gyermek lelki élete.
8.30-tól 9.30- " Beszámolók esti áhitat keretében.

Aug.24.péntek:

- 9 -tól 10.30- ig Evangélicációs bibliára./Csel.10:24-48./
11 -" 12.30- " Előadás: Történeti, tanítói, prófétiai
bibliai részek feldolgozása.
4 -" 5.30- " Mintatanítás az előző napi előkészítés
alapján
6 -" 7.30- " Előadás:Ima és énektanítás a gyermekmis-
zióban.
8.30-tól 9.30- " Beszámolók esti áhitat keretében.

Aug.25.szombat:

- 8 -tól 9.30 -ig Evangélicációs bibliára./Csel.11:1-18./
9.45 " 11.15 " Előadás:Gyermekmissziói óra, gyermekisten-
tisztelt és gyermekevangélicáció, mint a
gyermekmissziói munka formái.
11.30 " 1 - ig. Gyermekevangélicációs óra gyakorlatban.
2.30 " 4 - " Előadás:Gyermekmissziói ünnepélyes alkal-
4.- " 4.30 " Záróösszejövetel.Bizonyágtevések, ima-
közösség.

Szemponatok lehetnek az esti beszámolóknál:

- a./ Statisztikai adatok./Mióta van, hányan vannak stb./
b./ Áldása a gyermekekre.
c./ Áldása a gyülekezetre.
d./ Áldása a vezetőknek.
é./ Nehézségek a gyermekmissziói munkákban.

" Az imádságban állhatatosak legyetek,
vigyázzván abban hálaadással !Kol.4:2"

Interjúalany neve:

ifj. Borza Zoltán

A dokumentum címe:

**Tóth Kálmán missziói lelkipásztor levele
(Felhívás bibliai kurzusra) 2. oldal**

A dokumentum készítésének helye:

Komárno (Komárom)

A dokumentum készítésének ideje:

1951. augusztus 7.